

دانشگاه تهران
دانشکده علوم مهندسی

یادگیری ماشین
تمرین چهارم

دکتر سایه میرزایی

سپیده فاطمی خوراسگانی

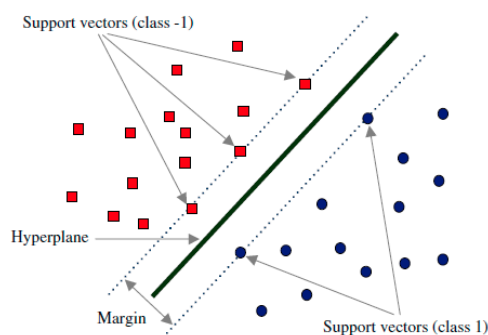
شماره دانشجویی: 810897059

بهار 00

سؤال اول)

SVM و بهترین خط متمایز کننده:

svm یک الگوریتم نظارتی می باشد که معمولاً برای طبقه بندی باینری (۲ کلاس) استفاده می شود.

در این روش خط جداکننده بیشترین فاصله را نسبت به داده ها دارد. بیشترین کاربرد آن در استفاده از کرنل ها و مرز های غیر خطی می باشد که در ادامه راجع به آن توضیح خواهیم داد.

معادله $w \cdot x + b = 0$ معادله یک ابر صفحه را نشان می دهد که مقدار بهینه برای w همان مقدار است که تابع هزینه را \min می کند. معادله ابر صفحه از رابطه زیر به دست می آید:

$$\begin{aligned} y &= a \cdot x + b \\ a \cdot x + b - y &= 0 \\ X &= (x, y) \\ W &= (a, -1) \\ W \cdot X + b &= 0 \end{aligned}$$

درواقع برای معادله بالا اگر مقدار آن بزرگتر از یک باشد در کلاس یک و اگر کوچکتر از یک باشد در کلاس -۱ قرار دارد. بنابراین مدل SVM را می توان به صورت زیر تعریف کرد:

$$svm_{model} = sign(w \cdot x + b)$$

یا به عبارتی:

$$\begin{aligned} w \cdot x_i + b &\geq 1 \quad \text{for } y_i = 1 \\ w \cdot x_i + b &\leq -1 \quad \text{for } y_i = -1 \\ \text{combine :} \\ y_i(w \cdot x_i + b) - 1 &\geq 0 \quad \text{for } y_i = +1, -1 \end{aligned}$$

بنابر این هدف پیدا کردن بهترین ابر صفحه ای است که فاصله آن از نزدیکترین داده های هر کلاس حداکثر باشد و از طرفی misclassification هم نداشته باشیم. یعنی برای داده جدید هم به خوبی پیش بینی کند. برای به دست آوردن بهترین ابر صفحه باید پارامتر های آن یعنی w و b را به دست آوریم. معیار انتخاب بهترین صفحه با توجه به توضیحات قبل $y_i(w \cdot x + b)$ می باشد که به دلیل اینکه اسکیل را رعایت کنیم آن را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$\gamma = y \left(\frac{w}{\|w\|} \cdot x + \frac{b}{\|w\|} \right)$$

و margin یا فاصله بین نزدیکترین نمونه آموزشی تا صفحه را M در نظر می گیریم:

$$M = \min_{i=1 \dots m} y_i \left(\frac{w}{\|w\|} \cdot x + \frac{b}{\|w\|} \right)$$

پس مسئله بهینه سازی زیر را باید حل کنیم:
صفحه‌ای را پیدا کنیم که فاصله Margin آن حداکثر باشد.

$$\begin{aligned} & \max_{w,b} M \\ & \text{subject to } \gamma_i \geq M, i = 1 \dots m \end{aligned}$$

و در نهایت می‌توان آن را به صورت زیر بازنویسی کرد:

$$\begin{aligned} & \min_{w,b} \frac{1}{2} \|w\|^2 \\ & \text{subject to } y_i(w \cdot x + b) - 1 \geq 0, i = 1 \dots m \end{aligned}$$

در این فرمول w ماتریس ضرایب می باشد.
همان‌طور که گفته شد در فرمول بالا yi مقادیر -۱ و ۱ می‌گیرد بنابراین این تابع هزینه (hinge loss function) را به صورت زیر تعریف می‌کنیم و سعی در minimize کردن آن داریم.

$$J(w) = \frac{1}{2} \|w\|^2 + C \left[\frac{1}{N} \sum_{i=1} \max(0, y_i * (w \cdot x_i) + b) \right]$$

حالا برای کمینه کردن تابع هزینه از گرادین کاهشی استفاده می‌کنیم.
گرادین وکتوری است که مشتق جزئی یا همان تغییرات را در نگه می‌دارد. در این روش ابتدا ضرایب را صفر قرار می‌دهیم و سپس در هر iteration آن‌ها را آپدیت می‌کنیم.
بنابر این برای استفاده از گرادین کاهشی به گرادین تابع هزینه نیاز داریم:

$$\nabla J(w) = \frac{1}{N} \sum \begin{cases} W & \text{if } \max(0, 1 - y_i * (w \cdot x_i)) = 0 \\ W - C y_i x_i & \text{otherwise} \end{cases}$$

بنابر این از تابع گرادین بالا استفاده می‌کنیم و مقادیر W را آپدیت می‌کنیم.
و در نهایت معادله ابر صفحه به دست می‌آید. (که در دو بعد معادله خط می‌شود. در ادامه توضیح داده خواهد شد.)

سؤال ۲)

پارامتر c را می‌توان به عنوان عاملی دید که با استفاده از آن رفتار SVM نسبت به خطا را بررسی کرد. یعنی تعداد تجاوزها از مارجین را کنترل می‌کند.

مقادیر کم c باعث مارجین بزرگتر می‌شود که تعداد بیشتری misclassification خواهد داشت. مقادیر زیاد c همانند hard margin عمل می‌کند و مارجین کوچکتری به ما می‌دهد از طرفی به داده‌های نویزی حساس است.

پارامتر c متناسب با $\frac{1}{\lambda}$ می‌باشد یعنی عمل کرد آن برای مقادیر مختل برعکس λ عمل می‌کند.

به طور کلی:

c بزرگ: lower bias , high variance که متناسب با λ کوچک است.

c کوچک: higher bias , low variance که متناسب با λ بزرگ است.

بهترین روش انتخاب c امتحان کردن مقادیر مختلف است می‌توان از داده‌های validation استفاده کرد و در نهایت c را انتخاب کنیم که کمترین خطا را برای داده‌های جدید دارد.

سؤال ۳)

ابتدا با استفاده از تابع `generate data` داده‌ها را در بازه گفته شده و به صورت رندوم ایجاد می‌کنیم.

داده‌های دسته اول با `x1`, `x2` ساخته شده‌اند و `y=1` دارند

داده‌های دسته دوم با `x3`, `x4` ساخته شده‌اند و `y=2` دارند.

ابتدا داده‌ها را ترکیب می‌کنیم که یک `dataframe` به دست بیاوریم که بتوانیم داده‌ها را `shuffle` کنیم و ۸۰ درصد را برای

آموزش و ۲۰ درصد را برای تست در نظر بگیریم.

این کار را با متد `parse data` انجام می‌دهیم.

```
def generate_data():  
    x1 = np.random.uniform(0, 1.5, 150).reshape(150, 1)  
    x2 = np.random.uniform(0, 1.5, 150).reshape(150, 1)  
    x3 = np.random.uniform(2, 3.5, 150).reshape(150, 1)  
    x4 = np.random.uniform(2, 3.5, 150).reshape(150, 1)  
  
    y_1 = np.ones((150, 1))  
    y_2 = np.ones((150, 1)) * -1  
  
    x_1 = np.concatenate([x1, x2], axis=1)  
    x_2 = np.concatenate([x3, x4], axis=1)  
  
    X = np.concatenate([x_1, x_2], axis=0)  
    Y = np.concatenate([y_1, y_2], axis=0)  
  
    X = np.insert(X, 2, np.ones([300]), axis=1)  
    data = np.concatenate([X, Y], axis=1)  
    data = pd.DataFrame(data)  
    data = data.sample(frac=1).reset_index(drop=True)  
    return data
```

```
def parse_data(data):
    train_size = int(len(data) * (1 - TEST_RATIO))

    X_train = data.loc[0:train_size-1, :FEATURE_NOM].to_numpy()
    Y_train = data.loc[0:train_size-1, FEATURE_NOM+1]

    X_test = data.loc[train_size:, :FEATURE_NOM].to_numpy()
    Y_test = data.loc[train_size:, FEATURE_NOM+1]

    return X_train, np.array(Y_train), X_test, np.array(Y_test)
```

تابع گرادینان که در سؤال قبل گفته شد را به صورت زیر پیاده‌سازی می‌کنیم:

به ازای هر داده آموزشی مقدار $1 - y_i * (w.x_i)$ را محاسبه می‌کنیم که همان distance می‌باشد

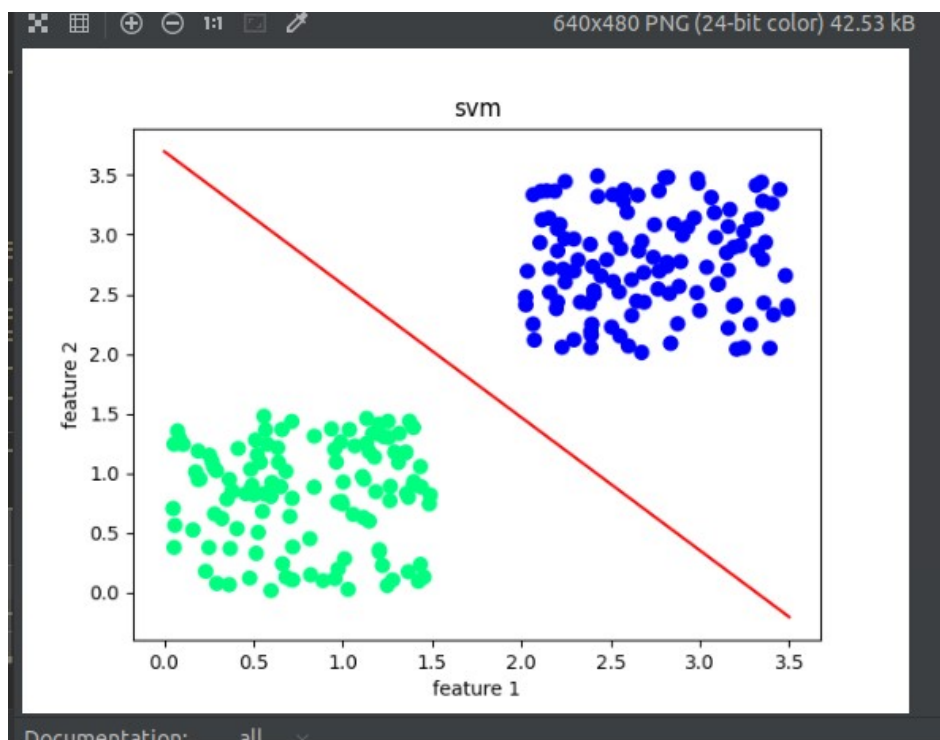
```
def cost_gradient(W, x, y):
    sum = np.zeros(len(W))
    distance = 1 - (y * np.dot(x, W))
    if max(0, distance) == 0:
        sum += W
    else:
        sum += W - (C * y) * x
    return sum
```

با استفاده از گرادیان کاهشی وزن ها را برای هر داده آپدیت می‌کنیم و در نهایت ضریب های معادله خط را به دست می آوریم.

```
def svm(X_train, Y_train):
    weights = np.zeros(X_train.shape[1])
    for epoch in range(1, max_epochs):
        for i in range(len(X_train)):
            temp = cost_gradient(weights, X_train[i], Y_train[i])
            weights = weights - (learning_rate * temp)
    return weights
```

پس از رسم معادله خط به دست آمده به صورت زیر می باشد.

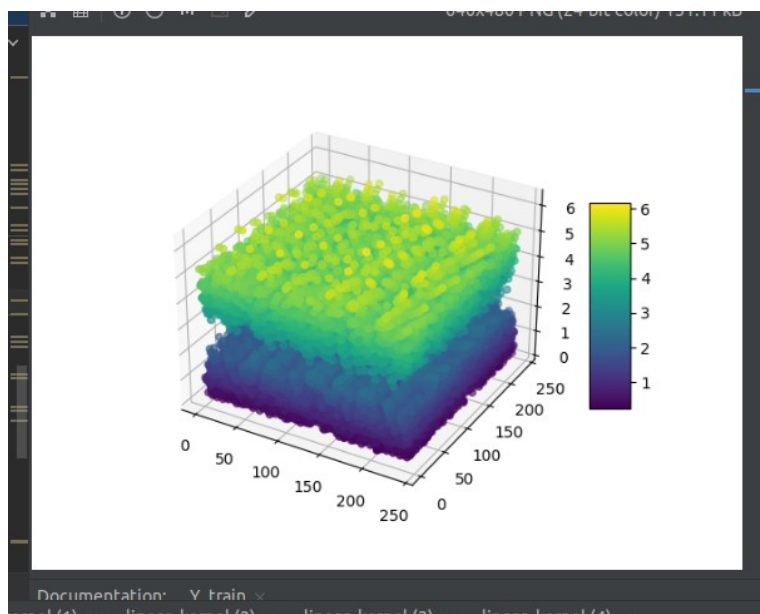
```
def plot_svm(X, Y, W):
    plt.figure()
    plt.title('svm')
    plt.xlabel('feature 1')
    plt.ylabel('feature 2')
    plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1], c=Y, s=50, cmap='winter')
    x = np.linspace(0, 3.5)
    a = -W[0] / W[1]
    b = +W[2] / W[1]
    y = a * x - b
    plt.plot(x, y, 'r')
    plt.show()
```


با توجه به اینکه استفاده نکردن از کرنل با استفاده از کرنل خطی تفاوتی ایجاد نمی‌کند این سؤال را با استفاده از کرنل خطی هم حل کردم که تفاوت آن در بخش‌های زیر است:
همان‌طور که مشاهده می‌شود داده‌ها را با استفاده از یک کرنل خطی به فضای سه بعدی تبدیل کردیم که صفحه‌ای می‌تواند آن‌ها را از هم جدا کند.

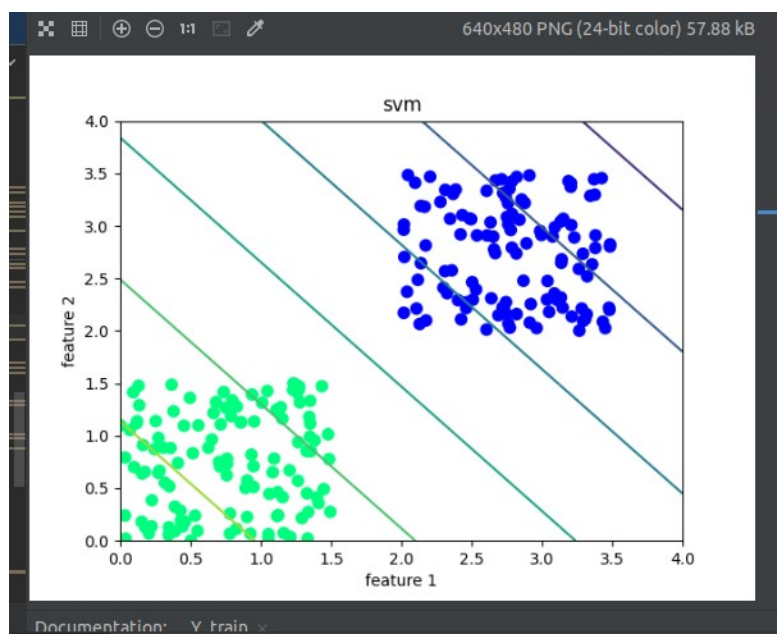
کرنل استفاده شده:

```
#%%
def kernel(x1, x2):
    return (np.dot(x1, x2)/4)
```


در سؤال‌های بعدی روش استفاده از کرنل توضیح داده می‌شود. ولی به صورت مختصر تفاوتی که در کد ایجاد می‌شود این است که این f های جدید را که با استفاده از کرنل روی داده‌های ورودی به دست آورده‌ایم به عنوان بردار ویژگی جدید در نظر می‌گیریم. و در نهایت یک بردار β به دست می‌آید که با ضرب در مقادیر ورودی (داده‌های آموزشی) ضرب معادله صفحه به دست می‌آید.

و در نهایت کانتور آن صفحه را روی داده‌ها رسم می‌کنیم:

برای داده‌های تست با توجه به $svm_{model} = sign(w.x + b)$ که در سؤال یک به دست آوردیم مقدار آن را محاسبه می‌کنیم و درواقع $W.X$ را به دست می‌آوریم و اگر مثبت شد در کلاس ۱ و اگر منفی شد در کلاس -۱ قرار دارد. سپس تعداد پیش‌بینی‌های درست را به دست می‌آوریم:

```
def accuracy(X_test, Y_test, W):  
    Y_predict = []  
    for i in range(X_test.shape[0]):  
        Y_predict.append(np.sign(np.dot(W, X_test[i])))  
    return Y_predict, np.sum(Y_test == Y_predict) / len(Y_test)
```

```
accuracy= 100.0 %
```

```
Process finished with exit code 0
```

سؤال ۴)

داده‌ها را با استفاده از تابع generate data تولید می‌کنیم:

```
def generate_data():
    x1 = np.zeros(150).reshape(150,1)
    x2 = np.zeros(150).reshape(150,1)
    x3 = np.zeros(150).reshape(150,1)
    x4 = np.zeros(150).reshape(150,1)
    y_1 = np.ones((150, 1))
    y_2 = np.ones((150, 1)) * -1

    for i in range(150):
        x1[i], x2[i] = meteorites(1, 2)
        x3[i], x4[i] = meteorites(4, 5)

    x_1 = np.concatenate([x1, x2], axis=1)
    x_2 = np.concatenate([x3, x4], axis=1)

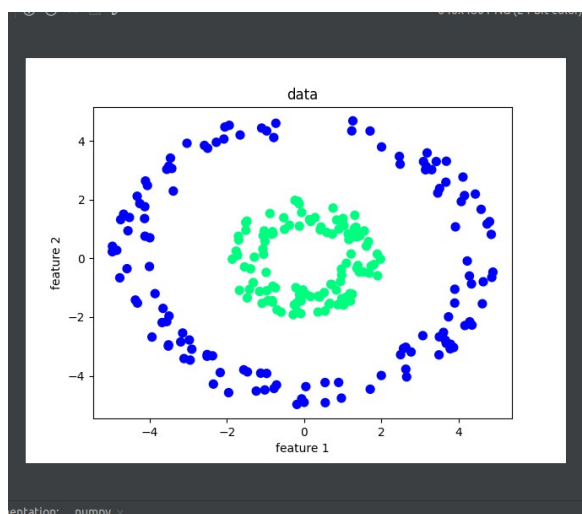
    X = np.concatenate([x_1, x_2], axis=0)
    Y = np.concatenate([y_1, y_2], axis=0)

    X = np.insert(X, 2, np.ones([300]), axis=1)
    data = np.concatenate([X, Y], axis=1)
    data = pd.DataFrame(data)
    data = data.sample(frac=1).reset_index(drop=True)
    return data
```

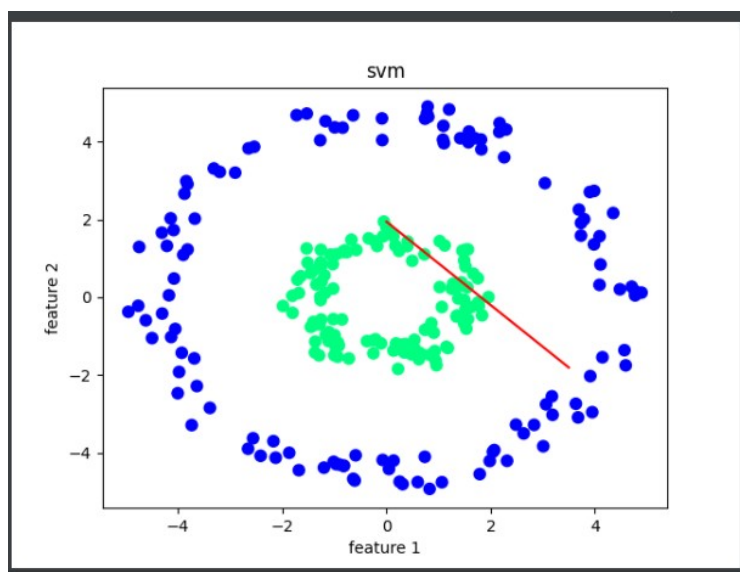
برای اینکه توزیع داده‌ها به صورت دایره‌ای باشد از تابع meteorites استفاده می‌کنیم:

```
def meteorites(inner, outer):
    angle = uniform(0, 2*pi)
    R = sqrt(uniform(inner * inner, outer * outer))
    x, y = R * cos(angle), R * sin(angle)
    return x, y
```

مانند سؤال قبل با استفاده از parse_data داده تست را از داده آموزشی جدا می‌کنیم. و داده‌های آموزشی را رسم می‌کنیم:

نمی‌توان مانند قسمت قبل مرز داده‌ها را به صورت خطی نشان داد.
شکل آن به صورت زیر در می‌آید:

سؤال ۵)

کرنل های غیر خطی:

کرنل ها را می توان به عنوان معیار similarity در نظر گرفت که دو ورودی می گیرد و خروجی آن میزان شباهت آن دو را به ما می دهد.

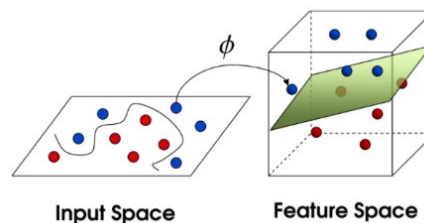
یکی از دلایل استفاده از کرنل این است که بدون استفاده از کرنل حجم محاسبات بسیار زیاد می باشد در حالی که محاسبه کرنل بسیار ساده می باشد و قبل از اجرای الگوریتم هم می توان آن را پیاده سازی کرد.

هنگامی که خود داده ها به صورت غیر خطی باشند یعنی مرز آن ها به صورت غیر خطی باشد، استفاده از کرنل های غیر خطی توصیه می شود.

به عنوان مثال برای داده های سؤال ۴، مرز خطی نمی توان برای داده ها تعیین کرد. ولی اگر داده ها را که در فضای دو بعدی قرار دارند به یک فضای بالا تری مثلاً سه بعدی نگاشت کنیم می توانیم ابر صفحه جدا کننده را به سادگی به دست بیاوریم.

برای مثال خطی که در ادامه سؤال ۲ حل کردم کرنل را به صورت زیر در نظر گرفتیم:

$$K(x_i, x_j) = x_i \cdot x_j$$

کرنل خطی در text classification هم کاربرد دارد.

اگر ضرب داخلی x_i ها را محاسبه کنیم داده ها را از فضای دو بعدی به فضای سه بعدی نگاشت کرده ایم.

درواقع با استفاده از کرنل مقادیر f را برای هر داده x_i محاسبه کرده ایم. که شباهت داده ه را با همه داده های دیگر تعیین می کند. به این صورت که:

$$f_1 = \text{Kernel}(x_i, x_1)$$

$$f_2 = \text{Kernel}(x_i, x_2)$$

.

.

.

$$f_m = \text{Kernel}(x_i, x_m)$$

درواقع برای هر داده به تعداد m (تعداد نمونه های آموزشی) مقدار f برای آن به دست می آوریم. و در نهایت هم چون m داده داریم، یک ماتریس $m \times m$ به دست می آید که در کد آن را با ماتریس K نشان داده ام.

کرنل چند جمله ای:

$$K(x_i, x_j) = (x_i \cdot x_j + c)^d$$

که در فرمول بالا اگر d را یک قرار دهیم به کرنل خطی تبدیل می شود و مقادیر بالای d پیچیدگی مدل را زیاد می کند و ممکن است باعث overfit شدن مدل شود.

کرنل RBF:

$$K(x_i, x_j) = \exp(-\gamma ||x_i - x_j||^2)$$

Radial Basis Function که به آن کرنل گوسی هم می گویند برای مرز های خطی پیچیده تر استفاده می شود. پارامتر γ که

تقریباً معادل با $\frac{1}{2\sigma}$ می باشد نشان دهنده پیچیدگی مدل می باشد. مقادیر کوچک برای γ باعث می شود مدل مانند کرنل خطی عمل

کند و برای مقادیر بالا مدل را پیچیده می کند.

برای این سؤال چند کرنل مختلف را بررسی کردم و کرنلی که بهترین جواب را می‌داد در نظر گرفتم.

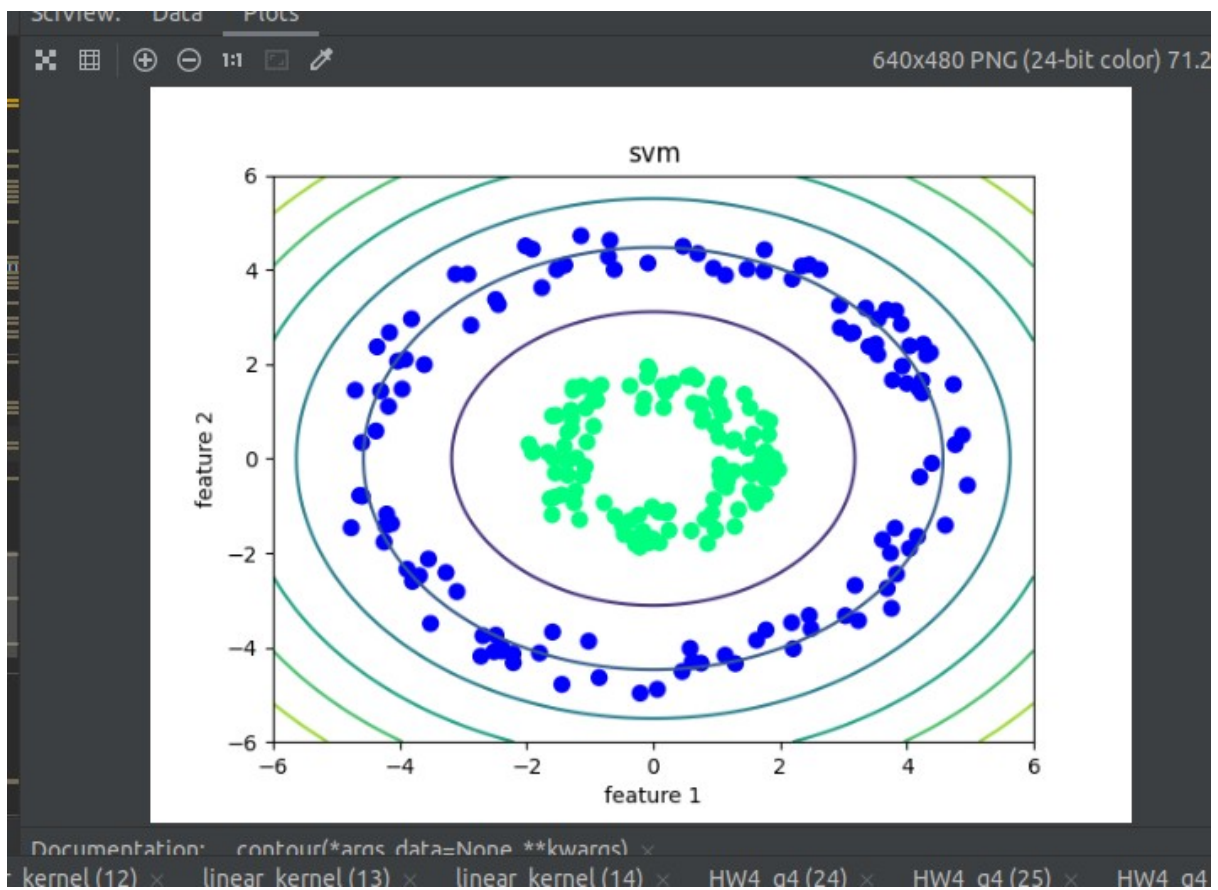
```
def kernel(x1, x2):  
    return (np.sum(x1 + x2) + 1) ** 2 #best one  
    # return (np.dot(x1, x2)+0.1) ** 2 #poly  
    # return np.exp(-gamma * (np.linalg.norm(x1 - x2) ** 2)) #rbf
```

بر روی همه داده‌ها for می‌زنیم و کرنل آن را با تک تک داده‌ها محاسبه می‌کنیم.

```
m = len(X_train)  
K = np.zeros((m, m))  
  
for i in range(m):  
    for j in range(m):  
        K[i][j] = kernel(X_train[i, :], X_train.T[:, j])
```

در اینجا به حای اینکه بردار X_{train} را به تابع svm بدهیم مقادیر W را با استفاده از این کرنل ها محاسبه می‌کنیم. در نهایت مقادیر w به دست آمده ضریب های ابر صفحه می‌باشند که به دلیل اینکه به سه بعد project شده بود تصویر آن بر دو بعد یعنی contour آن را رسم می‌کنیم. در این تصویر داخلی ترین دایره همان تصویر ابر صفحه بر روی ۲ بعد می باشد.

```
def plot_svm(X, Y, W):  
    W = np.array(W)  
    W = np.dot(W[1:], X)  
    plt.figure()  
    plt.title('svm')  
    plt.xlabel('feature 1')  
    plt.ylabel('feature 2')  
    plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1], c=Y, s=50, cmap='winter')  
    x = np.linspace(-6, 6, 100)  
    y = np.linspace(-6, 6, 100)  
    XX, YY = np.meshgrid(x, y)  
    F = W[0]*(XX**2) + W[1]*(YY**2) - W[2]  
    plt.contour(XX, YY, F)  
    plt.show()
```


سؤال ۶) svm برای بیش از ۲ کلاس:

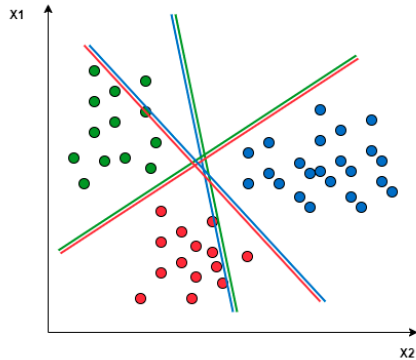
از svm به طور مستقیم نمی‌توان برای طبقه بندی چند کلاس استفاده کرد. ۲ روش داریم:

one-to-one approach

ابتدا باید کلاس‌ها را به کلاس‌های ۲ تایی بشکنیم و سپس به چندین مسأله باینری تبدیل کنیم.

ایده آن به این صورت است که همانند قبل داده‌ها را به بعد بالاتری ببریم که بتوانیم آن‌ها را با ابر صفحه‌ها جدا کنیم. در این

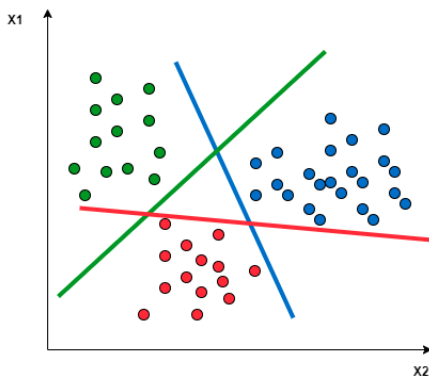
روش به تعداد $\frac{m(m-1)}{2}$ بار باید الگوریتم svm را اجرا کنیم. (m تعداد کلاس‌ها می‌باشد)

در شکل رو به رو برای هر کلاس به ازای تمام کلاس‌ها مرز خطی داریم.

One-to-rest

در این روش هر کلاس را از مجموع بقیه کلاس‌ها جدا می‌کنیم. در این روش به تعداد کلاس‌ها باید svm بنویسیم.

اگر ویژگی‌ها بیشتر از ۲ تا باشند مانند قبل از کرنل‌های غیر خطی استفاده می‌کنیم و مرزهای غیر خطی را از یکی از روش‌های بالا به دست می‌آوریم.

```
def load_data(file):
    data = pd.read_csv(file)
    cleanup = {"class": {"Iris-virginica":0, "Iris-versicolor": 1, "Iris-setosa":2}}
    data= data.replace(cleanup)
    # print(data['class'].value_counts())
    x1 = data['sepalength'].to_numpy().reshape(150, 1)
    x2 = data['sepalwidth'].to_numpy().reshape(150, 1)
    y = data['class'].to_numpy().reshape(150, 1)
    x = np.concatenate([x1, x2], axis=1)
    x = np.insert(x, 2, np.ones([150])), axis=1)
    new_data = np.concatenate([x, y], axis=1)
    new_data = pd.DataFrame(new_data)
    new_data = new_data.sample(frac=1).reset_index(drop=True)
    return new_data
```

